

доробку в контексті трансформації змісту та організації виховного процесу (В. Оржеховська); *людинознавчий* – людина в системі цивілізаційних цінностей, які обумовлюють мету та сенс її життя (В. Ільїн, В. Кремень); *ціннісний* – духовно-моральне ставлення до соціуму, природи, до самого себе, усвідомлення власної унікальності та свого життєвого призначення (І. Бех, К. Журба, О. Доукіна, С. Федоренко, І. Шкільна); *науково-педагогічний* – обґрунтування основ і технологій формування культури здорового способу життя особистості як цілісного й поетапного процесу її гармонійного розвитку (І. Бех, В. Оржеховська); *суспільно-економічний* – історично зумовлені способи матеріальної та духовної життєдіяльності людей (В. Ільїн, В. Кремень); *медико-гігієнічний* – організація допомоги в забезпеченні належних гігієнічних умов (Е. Помиткін, В. Рибалка); інтеграція природних і соціальних умов формування здорового способу життя (І. Бех, В. Ільїн, В. Кремень); *особистісно орієнтований підхід* – виховний процес, спрямований на розвиток особистості з урахуванням індивідуально-психологічних особливостей (І. Бех, Л. Канішевська, В. Оржеховська) та ін.

Отже, культура здорового способу життя є складним інтегративним утворенням, основними компонентами якого виступають знання про збереження й зміцнення особистого здоров'я, ставлення до здоров'я як самоцінності, дотримання норм і правил здорового способу життя. Об'єктивна потреба суспільства в підготовці фізично й психічно витривалих, конкурентоздатних особистостей детермінує урахування зазначених методологічних підходів у проведенні науково-педагогічних досліджень у певній галузі з метою обґрунтування інноваційних технологій щодо зміцнення та збереження здоров'я дітей і молоді.

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В УМОВАХ МОДЕРНІЗАЦІЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ

О. П. Пінчук, кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник сектору ІКТ і наукометрії відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Н. В. Вараксіна, науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

Важливою тенденцією в умовах сьогодення (військова агресія росії, пандемія COVID-19) є використання інформаційно-комунікаційних технологій у сучасному освітньому процесі.

Схарактеризовано один із перспективних напрямів застосування інформаційних технологій в освіті – впровадження технологій віртуальної реальності, у тому числі змішаної, у процесі навчання в закладах освіти.

Проаналізовано публікації науковців НАПН України, у яких відображено український і зарубіжний досвід роботи із технологіями віртуальної реальності, впровадження платформ віртуальної реальності у дистанційному навчанні. У своїх дослідженнях науковці зазначають, що технології віртуальної реальності як ефективний інструмент навчального процесу містять величезний

потенціал для розв'язання завдань освітнього процесу. Вони вважають, що перспективою подальших досліджень є масове впровадження в освітній процес сучасних закладів освіти технологій віртуальної реальності та розроблення методичних і дидактичних матеріалів для ефективного їх використання.

Визначено, що важливою тенденцією є використання технологій віртуальної реальності (модельне тривимірне навколишнє середовище, створене комп'ютерними засобами та реалістично реагуюче на взаємодію з користувачами).

Розглянуто підходи до тлумачення термінів «віртуальна реальність» (VR), «доповнена реальність» (AR), «змішана реальність» (MR).

Зроблено висновок, що VR, AR і MR – це три послідовні етапи розвитку практично всіх цифрових технологій. Змішана реальність (MR) є гібридною реальністю, яка, на відміну від VR та AR, не тільки уможливорює створення віртуальних об'єктів у реальному світі, а й забезпечує їх взаємодію в режимі реального часу.

Констатовано, що перспективою подальших досліджень є масове впровадження в освітній процес сучасних закладів освіти технологій віртуальної, зокрема змішаної, реальності та розроблення методичних і дидактичних матеріалів для ефективного їх використання.

Список використаних джерел

1. Биков В. Ю. Моделі організаційних систем відкритої освіти : [монографія]. Київ : Атіка, 2009. 684 с.
2. Пінчук О. П. Дидактичний потенціал мультимедійних технологій у загальноосвітній школі. *Наукові записки* : [зб. наук. статей]. (Сер. педагогічні та історичні науки). Вип. 66 / М-во освіти і науки України ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2007. 264 с.
3. Волинець В. О. Віртуальна, доповнена і змішана реальність: сутність понять та специфіка відповідних комп'ютерних систем. *Питання культурології*. Вип 37. DOI: 10.31866/2410-1311.37.2021.237322 (дата звернення: 31.10.2022).
4. Електронні соціальні мережі як інструменти сучасного навчального середовища : глосарій / Пінчук О. П. та ін. Вид. 2-ге, допов. та перероб. Київ : ІТЗН НАПН України, 2017. 43 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/709751/> (дата звернення: 31.10.2022).

ПЕРСОНАЛЬНІ ПОКАЖЧИКИ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ БІБЛІОМЕТРИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Л. О. Пономаренко, кандидат наук із соціальних комунікацій, науковий співробітник відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти

З огляду на посилення ролі Національної академії педагогічних наук (далі – НАПН) України в науково-методологічному і методичному забезпеченні модернізації та реформування національної освіти та педагогічної науки особливого практичного значення набуває завдання поширення та використання результатів діяльності академії, здійснення бібліографічного супроводу фундаментальних і прикладних наукових досліджень.

Для ґрунтовного системного дослідження внеску персоналій у розвиток освіти та педагогіки здійснюють бібліометричний аналіз з використанням таких